

Inatsisartunut ilaasortaq
Astrid Fleischer Rex, Demokratit

Kalaaliaqqami nerisassanik suliareriikkanik tuniniaasinnaanermut periarfissaqar-sinnaanermut tunngatillugu kiisalu Inuussutissalerineq pillugu oqartussaaffimmik tigusinissamut inatsisartut suleriaasianni § 37-mut (UPA2011/59) apeqqummut akissut.

Qujanaq apeqquternut ullumikkummut attuumassutilinnut, aamma maanna Nuummi kalaaliartaarsuaq eqqarsaatigalugu. Apeqquteqaatitit ataatsimut akissuteqarfiginissannut imminut piginnaatippunga.

Eqqaanngitsoornianngilara, Naalakkersuisut ilaatigut NIIP (Nunap immikkoortuini Ineriartortitsinerimi Periusissaq) pilersaarummut atatillugu, Kalaallit Nunaanni kalaallit nerisassanik atuineq ullormut oqaluuserisassani qaffasitsinneqarsimasoq. Kommunit suleqatigalugit neriuutigaarput, suliniutit taakku kalaallit nerisassaataannik nioqqutissanik tunisaqarneq qaffassagaa nioqqutissiortunut, atuisunut inuiaqatigiinnullu tamanut iluaqu-taasussanngorlugit.

1. Ullumikkut kalaallit kalaalimineerniarfiini kalaallit inussutissaataannit suliareriikkanit tuniniaaqusaannginnermut malittarisassat sorliit tunngaviliunneqarpat?

Suliffeqarfiit inuussutissaleriffiusut pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaaru-taat nr. 21, 27. juli 1998-imeersumi, kapitali 15-imi kalaallit kalaalimineerniarfiinut malit-tarisassat allaaserisimapput. Tassanilu ima allassimasoqarpoq suliarinneqqiilluni pilisar-neq inerteqqutaasoq, erisarnerit, saliinerit uullisimasullu eqqaassanngikkaanni, isuma-qatigiinninniarnernut atatillugu (§ 26, imm. 8). Malittarisassat taakku 1998-imiilli atuut-tuulersinneqarput taamaasillutillu maani Nuummi kalaaliaqqamut kalaaliaqqamullu nu-taamut atuuttuusimallutik. Assigiinngissutaa tassa, Sermersooq Kommune maannakkut inatsit taanna atuuttoq malittaralugu aallartissimasoq.

2. Inatsimmik taassuminnga allannguinnissaq pillugu Naalakkersuisut pilersaaruteqarpat, taamaasilluni kalaallit nerisassaataannik suliareriikkanik kalaalimineer-niarfinni tuniniaasinnaanermut periarfissaqarlerniassammat?

Tamakkununnga tunngasutigut inatsimmik atuuttumik allannguinnissaq 2011-mi ukiakkut ataatsimiinnernut pisussanngorlugu pilersaarutaasimagaluarpoq, kisiannili maannakkut inissisimaneq eqqarsaatigalugu, nalunaarummik allannguinnissaq tuaviortumik tusarniuti-tut nassiunneqassasoq ilimagineqassaaq, taamaasilluni nerisassat suliareriikkat kalaa-liaqqami nioqqutiginnissaat periarfissaqalissammat, kisianni atuisunut nerisassat pitsaas-sutsimikkut isumannaatsuunissaat eqqarsaatigalugit.

3. Inuussutissanik nersutillu nappaataannik nakkutilliineq (nersutit nappaatai i-nunmut tunillaassuussinnaasut) tigusiarnermut suliaqarneq sumut killippa?

08.03.2011

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiln@gh.gl
www.nanoq.gl

Uani ima aallartillunga uppersassavara, tassa Kalaallit Nunaanni kalaalimeerniarfinnut inatsisiliorsinnaanermut inuussutissanik nersutillu nappaataannik nakkutilliinermik tigusinissamut attuumassuteqanngilluinnarmat. Taakku malittarisassat Kalaallit Nunaanni kalaalimeerniarfinnut atuuttut tigoreernikuuppuut taakkualu ullumikkut ingerlanneqarnerat uanga Naalakkersuisoqarfimma ataani Uumasunut nakorsap immikkoortoqarfiani inissisimallutik.

Namminersorlutik Oqartussat inatsisaanni § 3, imm. 2 takuneqarsinnaavoq, tassa Uumasunut nakorsaqrneq - Inuussutissallu pillugit Oqartussaqrnik Kalaallit Nunaannit tiguneqarsinnaasoq, Naalagaaffimmi pisortat Namminersorlutillu Oqartussat tamanna isumaqatigiissutigippassuk. Suliassanut tunngasut pingaaruteqartorujussuupput anner-toqalutillu, taamaattumik tigusinissamut pissutsit piareersaalluarsimanissamik piumasaqaateqassasoq, minnerunngitsumik EU-mut aalisakkanik aalisakkanillu nioqutissianik tunisisarneq atatiinnarniarlugu.

Danmarkimiit Uumasunut nakorsaqrnermik - Inuussutissallu pillugit Oqartussaqrnimik tigusinissamut oqartussaqrniit ilaat 1992-imi Nunalerinermut Aalisarnermullu Ministeriaqrniup (Landbrugs- og Fiskeriministeriet) ataani inissisimasoq ilaavortaaq. Oqartussaqrniusut tassaapput:

- Suliffeqrarfeqrfinnik avammut tunisassanik uumasunit pisunik inuussutissanik nioqutissiortunik taakkununga ilaallutik suliffeqrarfiit qalerualinnik aalisakkanillu nioqutissiortunik iluarsinerit nakkutilliinerillu.
- Suliffeqrarfinnik uumasunit pisunit perlukunit (pissarsiat perlukunit suliat) suliareriikkanik nioqutissiortunik iluarsinerit nakkutilliinerillu.
- Uumasunit pisunit inuussutissanik eqqussuinermik annissuinermillu iluarsinerit nakkutilliinerillu.
- Uumasunit pisunit nioqutissianik nerisassatut naatsorsuutigineqanngitsunik iluarsineq nakkutilliinerlu.
- Uumasunit pisunit inuussutissanik eqqussuinermik annissuinermillu iluarsinerit nakkutilliinerillu.
- Nersutaatit nappaataannik tuniluuttartunik iluarsineq nakkutilliinerlu, taamaallaat uumasut inuillu akornanni nappaatit zoonotiske sygdomme (nappaatit inuit uumasullu akornanni tuniluuttartut), tamakkulu angerlaatereersimapput.
- Uumasunut nakorsap suliai, uumasunut nakorsat pisinnaatitaaffiini pisussaaffiini iluarsinerit nakkutilliinerillu.
- Uumasunut nakorsaatini atuisarnernik iluarsinerit nakkutilliinerillu kiisalu nakorsaatit ilaannik atuinissamut inerteqquteqrneq.

Qulaani allattuiviup pineqartup amerlasuut oqimaattullu nalunaarutigai, aaqqissussaanernik naammattunik piumasaqrniusut (assersuutigalugu aqutisoqrarfinnik namminer-

sortumik pilersitsineq), sulisut pisariaqartinneqartut ilinniarsimalluartullu (assersuutigalugu aalisakkerivinnik nakkutilliini ssamut suliaasat), kiisalu atortorissaarutit tigussaasut.

Tigusinissaq ukiumut 20 - 25 dkr miliuunit missaanik akeqassaasoq ilimagineqarpoq, tassanilu suliffeqarfeqarfinnik aalisakkannik qalerualinnillu suliaqartartunik nakkutilliinerit kiisalu inuussutissanik eqqussuinernik annissuinernillu nakkutilliinerit aningaasaqarniarnikkut nammakkiinerpaajusussaassapput. Uumasunut nakorsaqaqarnermik- Inuussutissallu pillugit Oqartussaqaqarfimmik angerlaassiniarnermut aningaasat missingiutaasut amerlassusii, tassaapput aningaasat Namminersorlutik Oqartussat maannakkut aningaasaqarniarnikkut inissisimanermini piginngisai.

Taamaattumik Nersutit nakorsaasa nakkutilliinerannik Inuussutissalerinerlu pillugu oqartussaaffimmik tigusinissamut maannakkorpiaq pilersaaruteqartoqanngilaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Ove Karl Berthelsen